

Talepunkt til samråd i Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget d. 19. november 2015

13. november 2015
F5

Samrådsspørgsmålet lyder:

"I et kommende samråd bedes ministeren orientere om danske prioriteringer på ministerens område i relation til EU-arbejdet, samt om de for udvalget relevante sager i forhold til kommissionens nye arbejdsprogram og det aktuelle EU-formandskabs prioriteter."

Indledning:

Tak for muligheden for at komme her i dag og orientere udvalget om relevante EU-sager på udvalgets og mit område.

EU har i de seneste efterhånden mange år arbejdet med at vedtage ny finansiell regulering på baggrund af erfaringerne fra den økonomiske og finansielle krise. Det arbejde er nået meget langt, men vi vil løbende have vigtige opgaver på dette område. Målet er fortsat at fremme finansiell stabilitet, vækst og beskæftigelse.

Det er nu en central prioritering, at vi fuldt ud får gennemført den vedtagne regulering i form af skærpede kapitalkrav til bankerne m.v., og at vi sikrer, at de nye regler fungerer som tilsigtet.

Det er også en central prioritering at sikre, at den finansielle regulering understøtter vækstdagsorden. Det gælder fx initiativet om den såkaldte kapitalmarkedsunion, som jo dybest set handler om mere effektive kapitalmarkeder til gavn for borgere og virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, der skaber arbejdspladser. Regeringen støtter

generelt denne dagsorden – både de gennemførte stramninger af kravene til bankerne, men også det vigtige fokus på vækst og beskæftigelse.

Jeg vil orientere udvalget om flere relevante enkeltsager i relation til bankunionen og kapitalmarkedsunionen. Det er begge temaer, som har været drøftet på ECOFIN på de seneste møder og som fortsat vil være højt på dagsordenen i EU.

Det styrkede banksamarbejde ("bankunionen")

Vi har nu fået etableret en europæisk bankunion med et fælles tilsyn og en fælles afviklingsmyndighed samt en tilknyttet fælles afviklingsfond finansieret af den finansielle sektor.

Det fælles tilsyn er etableret i regi af Den Europæiske Centralbank (ECB) og er ét år gammelt. Den fælles afviklingsmyndighed er ved at forberede sit arbejde, men aktiveres først for alvor fra 1. januar 2016, ligesom afviklingsfonden.

Lige nu deltager kun eurolande i bankunionen, men ikke-eurolande kan deltage, hvis de vil. Det gælder selvfølgelig også Danmark. Vi har endnu ikke taget stilling, men arbejder på at holde alle muligheder åbne.

Alle EU-landene er i gang med at gennemføre centrale EU28-direktiver som også udgør grundlaget for bankunionen. Det drejer sig blandt andet om direktivet om krisehåndtering af nødlidende banker ("BRRD": Banking Recovery and Resolution Directive).

BRRD indfører princippet om, at det er aktionærer og usikrede kreditorer, som bærer tabene, når et kreditinstitut går ned ("bail-in). Det svarer til den

danske model i bankpakkerne. Og det kommer altså til at gælde i alle EU-lande, både i og uden for bankunionen.

EU-landene er også i gang med at gennemføre indskydergarantidirektivet ("DGS": Deposit Guarantee Scheme), der sætter fælles rammer for de nationale indskydergarantiordninger.

Landene i bankunionen er også i gang med at ratificere en mellemstatslig aftale om den fælles afviklingsfond (IGA).

På de seneste ECOFIN-møder har Kommissionen været efter de lande, som mangler at gennemføre disse direktiver og aftaler. Danmark har gennemført både bail-in-direktivet (BRRD) og indskydergarantidirektivet. Vi har ikke ratificeret aftalen om afviklingsfonden - det er kun nødvendigt, hvis vi går med i bankunionen.

Brofinansiering inden for bankunionen

EU-landene drøfter også aktuelt såkaldt offentlig "brofinansiering", dvs. offentlige lån til den fælles sektorfinansierede afviklingsfond. Hovedreglen i bankunionen og i hele EU er som nævnt bail-in.

Trin 1 er således, at kreditinstituttets ejere står først til at bære tab, når en bank er ved at gå ned.

Trin 2 er, at man kan trække på den fælles sektorfinansierede fond, når bail-in i særlige tilfælde ikke er nok til at håndtere kreditinstitutter, der er ved at gå ned. Fonden opbygges i takt med, at institutterne indbetaler deres bidrag til fonden i perioden fra 2016 til 2024. Fonden består af adskilte nationale afdelinger, som er betalt af bankerne i de enkelte lande, og som gradvist fusioneres. Fonden skal nå op på ca. 55 mia. euro i 2024, men starter altså på nul i 2016.

Trin 3 skal så være muligheden for offentligt finansierede lån i ekstraordinære tilfælde, hvor bail-in og afviklingsfonden ikke er nok til at håndtere en bankkrise.

Den offentlige brofinansiering fra de deltagende lande skal således sikre, at der er tilstrækkelig finansiering, svarende til fondens målniveau på 55 mia. euro, fra starten i 2016.

Brofinansieringen skal fra start udgøres af individuelle "kreditlinjer" (en slags nationale "kassekreditter") fra de deltagende lande til deres respektive nationale afdelinger i den fælles fond. Et lands kreditlinje kan kun komme i brug, hvis et kreditinstitut i netop dette land bliver nødlidende, og der ikke er nok midler i den fælles fond. Brofinansiering skal være midlertidig og skal altid tilbagebetales med renter af de berørte landes banker.

På lidt længere sigt – og senest fra 2024, når fonden er fuldt opbygget – skal der i stedet for kreditlinjer etableres en fælles permanent offentlig "bagstopper" ("backstop") for fonden, dvs. en permanent løsning med fælles offentlig finansiering. Brug af bagstopperen skal også være midlertidig og tilbagebetales med renter af institutterne.

Der ser ud til at være mest støtte til at bruge eurolandenes fælles lånefacilitet (ESM) til bagstopperen, selv om forhandlingerne ikke er startet endnu. ESM er kun for eurolande. Skal man bruge ESM i bankunionen, bør der derfor aftales en løsning, som sikrer ligebehandling af ikke-eurolande, der vælger at deltage.

Nogle lande ønsker at fastholde den oprindelige tidsramme, hvor bagstopperen først indføres fra 2024. Andre lande ønsker at fremrykke bagstopperen. En fremrykning ventes i givet fald knyttet til nogle betingelser.

Disse betingelser skal sikre, at man nedbringer og udligner risici for, at de forskellige deltagende lande får behov for at trække på bagstopperen. Det ventes at det kommende nederlandske formandskab vil tage hul på sådanne drøftelser.

Danmark vil først skulle stille brofinansiering til rådighed for den fælles afviklingsfond, hvis vi vælger at deltage i bankunionen. Og en dansk kreditlinje vil i givet fald kun blive brugt, hvis det er et dansk institut, der skal håndteres.

Regeringen støtter løsningen med individuelle kreditlinjer som brofinansiering på kort sigt. Regeringen vil også kunne acceptere en eventuel fremrykning af diskussionen om den permanente bagstopper. Vi vil i alle tilfælde i de videre diskussioner fortsat arbejde for ligebehandling mellem eurolande og de ikke-eurolande, der vil deltage i bankunionen.

Kommende forslag om en fælles indskydergaranti i bankunionen

Jeg vil også nævne, at Kommissionen snart vil stille forslag om en fælles indskydergaranti for landene i bankunionen. En indskydergaranti er en garanti, som forsikrer indskud i pengeinstitutter op til en vis størrelse (op til indskydergarantigrænsen).

Vi kender endnu ikke det nærmere indhold af forslaget. Forhandlingerne om forslaget vil formentlig blive svære. Flere lande lægger vægt på, at allerede aftalte elementer i bankunionen først kommer helt på plads, og at en fælles indskydergaranti forudsætter, at der sammenlignet med i dag sker en meget større grad af ensartning i forhold til, hvor udsatte bankerne i landene er og hvor store risici der er for træk på en indskydergaranti.

Regeringen vil tage nærmere stilling til forslaget om en fælles indskydergaranti i bankunionen, når det bliver fremsat.

Kapitalmarkedsunionen

Kommissionen offentliggjorde 30. september en handlingsplan for en såkaldt "kapitalmarkedsunion" i EU. Det er en central prioritering for den nye Kommission. Kapitalmarkedsunionen er et langsigtet projekt for alle EU28-lande. Ambitionen er at skabe et mere velfungerende og sammenhængende kapitalmarked i EU. Det skal styrke væksten gennem mere effektive kapitalmarkeder med bedre finansieringsvilkår for virksomheder, bl.a. ved at fremme andre kilder til finansiering end banker, fx aktier og obligationer.

Kommissionen har allerede fremsat forslag om en fælles EU-ramme for såkaldte simple, transparente og standardiserede sekuritiseringer. En sekuritisering er fx når en bank udsteder værdipapirer med sikkerhed i en stor mængde virksomhedsudlån, så risikoen spredes og flyttes fra banken til køberen af værdipapiret. Det giver banken rum til nye udlån og virksomheder bedre mulighed for at få finansiering.

Kommissionen vil senere i år foreslå ændring af prospektdirektivet, dvs. reglerne om den information som udsteder skal give investor ifm. udstedelsen af værdipapirer. Det skal gøre det mindre byrdefyldt for små og mellemstore virksomheder at udstede værdipapirer, uden at gå på kompromis med investorbeskyttelsen.

Kommissionen lægger også op til initiativer vedr. insolvenslovgivning for at adressere barrierer for kapitalbevægelser. Der lægges også op til at undersøge barrierer som følge af skattelovgivning, herunder fx dobbeltbeskatning.

Der er som led i handlingsplanen igangsat en høring om mulige fælles EU-rammer for såkaldt "dækkede obligationer" (fx danske realkreditobligationer). Eventuelle initiativer skal baseres på erfaringer fra velfungerende

nationale markeder. Det er endnu helt åbent, hvad der vil skulle ligge i en sådan fælles EU-ramme. Høringen har frist i starten af det nye år.

Kommissionen har endelig igangsat en høring om den samlede virkning af den finansielle regulering vedtaget efter krisen. Formålet er at sikre konsistens i EU's regelsæt og sikre, at de finansielle regler bedst muligt understøtter finansiell stabilitet, vækst og beskæftigelse.

Regeringen støtter generelt arbejdet med kapitalmarkedsunionen, og vil tage stilling til de konkrete tiltag i takt med at de bliver fremsat. Det er positivt, at eventuelle initiativer vedr. dækkede obligationer vil skulle baseres på velfungerende nationale markeder.

Jeg vil således afslutte med at konkludere, at der fortsat er et stort og vigtigt arbejde i gang på det finansielle område. Jeg håber min gennemgang har givet udvalget et godt overblik.